

Підзаконна та локальна правотворчість

Тема 9. Правова система України

Підзаконна правотворчість: основні визначення

Поняття

Діяльність уповноважених суб'єктів щодо прийняття НПА на основі та для виконання Конституції та законів України

Похідний характер

Не створює первинних правових засад, а спрямована на розвиток, уточнення та реалізацію законів

Відповідність

Будь-який підзаконний акт повинен відповідати актам вищої юридичної сили

Підзаконна правотворчість забезпечує функціонування державного механізму та є необхідною умовою практичної реалізації норм законів.

Види підзаконної правотворчості за суб'єктом

1

Президент України
Укази та розпорядження Президента

2

Кабінет Міністрів України
Постанови та розпорядження уряду

3

Міністерства та центральні органи
Накази, інструкції, правила, положення

4

Органи місцевого самоврядування
Рішення рад, розпорядження голів

5

Інші державні органи
У межах їх компетенції

Характеристики підзаконної правотворчості

- Здійснення виключно уповноваженими суб'єктами
- Нормативний характер результатів
- Підпорядкованість законам, неможливість їх зміни
- Спрямованість на управлінські, організаційні, процедурні питання

Нормотворча діяльність центральних органів виконавчої влади

Міністерства та центральні органи

Ключові суб'єкти підзаконної правотворчості

Підготовка актів

Конкретизація положень законів та актів вищих органів

Держреєстрація

У Міністерстві юстиції України

Основні форми актів: накази, інструкції, правила, положення. Акти мають відомчий характер та поширюються на підпорядковані органи та установи.

Процедура державної реєстрації

01

Перевірка відповідності
Акта Конституції України та
законам України

02

Забезпечення єдності
Правового регулювання в
державі

03

Захист прав
Недопущення порушення прав і свобод людини

- ❑ Нормативно-правові акти набирають чинності після державної реєстрації та офіційного оприлюднення

Правотворча діяльність органів місцевого самоврядування

Територіальні громади
Сільські, селищні, міські ради здійснюють нормотворчу діяльність у межах власних та делегованих повноважень

Форми актів
Рішення місцевих рад, рішення виконкомів, розпорядження голів

Питання місцевого значення
Бюджети, комунальна власність, благоустрій, соціально-економічні програми, земельні відносини

Правотворчість характеризується територіальною обмеженістю та безпосереднім зв'язком із потребами громади.

Правотворчість об'єднань громадян

Громадські організації

- Політичні партії
- Професійні спілки
- Громадські формування

Форми актів

- Статути
- Положення
- Правила внутрішнього розпорядку
- Рішення керівних органів

Акти мають внутрішній, корпоративний характер та поширюють дію лише на членів об'єднання.

Правотворчість трудових колективів

Поняття

Діяльність працівників щодо прийняття локальних НПА, що регулюють трудові відносини

Колективний договір

Центральний акт, який визначає умови праці, оплату, соціальні гарантії

Інші акти

Правила внутрішнього трудового розпорядку, положення про оплату, преміювання

Локальні акти мають підзаконний характер та не можуть погіршувати становище працівників порівняно з законодавством.

Висновки

Взаємодоповнення

Підзаконна та локальна правотворчість забезпечують практичну реалізацію законів та конкретизацію правового регулювання

Адаптація

Адаптація норм права до умов окремих сфер управління, територіальних громад та трудових колективів

Цілісність системи

Взаємодія форм правотворчості забезпечує цілісність правової системи та ефективність правового регулювання

